

Telefonstafet

I maj måned ringede Olafur Eliasson til en række eksperter fra forskellige felter uden for kunstens eget. Samtalerne var inspireret af mange af de idéer og udfordringer, der opstod undervejs med udstillingen på Louisiana. Hver enkelt samtale ledte naturligt til den næste, og dermed blev der skabt en spontan kæde af diskussioner om emner, der spænder vidt – fra betingelserne for kunstproduktion, publikumsdeltagelse og museet som institution over atmosfære, natur og vores forhold til dyr til krop, håndværk, udtalt viden, fællesskab og betydningen af 'vi'.

Inger Thormann

Olafur Eliasson: Når jeg arbejder på en udstilling, tænker jeg tit på, hvad det egentlig er, folk kommer til at opleve. Hvad er betingelserne for deres oplevelse? Hvordan spiller museet med som institution? Jeg er meget optaget af dét at føle sig tryk, på den ene side, og så dét med også at turde løbe en risiko. Man kan jo sige, der rent faktisk er en vis risiko forbundet med at mærke efter, hvem man er. Nu er du børnepsykolog og har i mange år arbejdet på Skodsborg Observations- og Behandlingshjem, som i øvrigt ligger lige i nærheden af Louisiana – eller lå, indtil det blev sparet væk. For børn er tryghed og det at have tillid til omverdenen jo overordentlig vigtigt, og jeg tænker, der er nogle interessante berøringsflader mellem kunst og psykologi her, som vi kan tale lidt om.

Inger Thormann: De to institutioner ligner jo faktisk hinanden, ikke mindst i deres placering. Begge har skoven i ryggen og front mod vandet. Jeg tænker på det rumlige forhold, det er, at have skoven tæt på, så man kan søge en form for tryghed der, men også udforske den. Vandet er ligeledes tryghedsgivende, og der, hvor haven fra behandlingshjemmet hører op, og vandet begynder, er der sådan en lille mur på en halv meters højde. I tidens løb har jeg mange gange oplevet, at børn, som er stressede eller hjerne-skadede, fx på grund af morens brug af stoffer og alkohol under graviditeten, helt spontant har søgt derned. Jeg har set børnene stå ved den lille mur og dvæle ved vandet og finde ro. Den ro, naturen skaber, giver mulighed for fordybelse. Den giver plads til at turde at være kritisk, at se på sig selv med kritiske øjne. Men vi oplevede også, at nogle af børnene havde brug for et tag over hovedet – det blev lidt for voldsomt med himlen og havet, og derfor byggede vi et lysthus med glasvægge helt nede ved vandet, hvor de befandt sig bedre. Det gav en ekstra grad af nærhed, især hvis der var en rolig voksen i nærheden, som kunne rumme den smerte, mange af vores børn følte. Så blev der plads til de store følelser og tanker, til væren. Jeg kommer i tanke om en fireårig dreng, som for første gang skulle møde sin far. Jeg talte med ham om, hvor mødet skulle finde sted, og der foreslog han lysthuset med det vide syn ud over vandet. Den rumlige tryghed, hvor du er ude i naturen og alligevel lidt afskærmet, gav muligheder, vi ikke kunne finde inden døre.

OE: Hvilke muligheder tænker du på?

IT: Det var mulighederne for at kunne holde ud at være i det, som var svært, og slippe angsten for, hvad der i værste fald kunne ske, slippe uroen. Men det har nok ikke så meget med kunst at gøre, Olafur.

OE: Det har med *mange ting* at gøre – kunst beskæftiger sig jo også med,

hvordan vi er i verden, og med, i hvilket omfang vi lever med social kontrol og marginalisering. Noget af det, du har arbejdet meget med, er det, vi ikke umiddelbart kan italesætte – traumer og følelser, fx. For mig er kreativitet og kunst en slags sprog, man kan bruge til netop at verbalisere noget, der endnu ikke er italesat. At verbalisere kan være at give en følelse en form, en farve, en lyd.

IT: Men det kan også virke negativt. Man pådutter nogle gange andre en følelse, de i virkeligheden ikke har, gennem den måde, man taler på. Det er noget, pædagoger og psykologer skal være meget opmærksomme på. Man skal lade barnet komme først. Det går ikke at sige: "Nå, du er vist sulten nu, hva'?" eller "du kan sikkert lugte, hvor dejligt her dufter." Det er ikke sikkert, barnet synes, her dufter dejligt. Men man kan spørge: "Hvad duftede du? Hvad skal vi kalde den her duft?" og så svarer den lille pige: "Den er lyserød, for jeg elsker lyserød", og tænker på lyserød, mens hun står og dufter ned i en gul lilje.

OE: Det er jo netop det, kunstmuseer også arbejder med – at give plads til, at når nogen spørger: "Hvordan lyder det?" kan svaret være: "Jamen, det lyder grønt". Det er et fuldstændig legitimt svar.

Inger Thormann (f. 1942), psykolog, socialpædagog og forfatter. Arbejdede fra 1982 til 2012 på Skodsborg Observations- og Behandlingshjem (lukket 2012).